

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ «СТРІЛЕЦЬ»

Затверджено

Розроблено Командуванням Сухопутних військ
Збройних Сил України, ЄДРПОУ 22991037

Професійний стандарт розроблено та
затверджено згідно з вимогами статті 4²
Кодексу законів про працю України на підставі:

- висновку Національного агентства
кваліфікацій, схваленого рішенням Агентства
№____ від _____.2025 (відповідно до
протоколу засідання Агентства №_____ від
30.12.2025) про дотримання під час проєкту
професійного стандарту вимог порядку
розроблення, введення в дію та перегляду
професійних стандартів, затвердженого
постановою Кабінету Міністрів України від
31.05.2017 року №373

висновку Профспілки працівників Збройних
Сил України щодо погодження проєктів
професійних стандартів “Стрілець” від
_____.2025 №_____.

2025 р.

I. Назва професійного стандарту

Стрілець.

II. Загальні відомості про професійний стандарт**1. Мета діяльності за професією**

Охорона і оборона, точне ураження цілей на коротких дистанціях.

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» (за потреби)

Секція О	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	Розділ 84	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	Група 84.2	Надання державних послуг суспільству в цілому
				Клас 84.22	Діяльність у сфері оборони
				Клас 84.24	Діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Стрілець.

4. Узагальнена назва професії (за потреби)

Стрілець.

5. Назви типових посад (за потреби)

Стрілець.

6. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Стрілець, 3 рівень НРК.

7. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

Документ, що підтверджує професійну кваліфікацію «Стрілець».

III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені

законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій)

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій (умови допуску)
Стрілець	Проходження військової служби без вимог до строку служби

2. Професійний розвиток:

1) з присвоєнням наступної професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій).

Не передбачено професійним стандартом.

2) без присвоєння наступної професійної кваліфікації:

для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, у тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей:

Передбачено в межах бойової та спеціальної підготовки;

для підтвердження наявної професійної кваліфікації.

Не передбачено (в разі перериву в службі більше ніж 5 років, після базової загальновійськової підготовки)

IV. Аббревіатури, скорочення (за потреби)

НПА – нормативно правові акти;

ЗСУ – Збройні Сили України;

ТТХ – тактико-технічні характеристики;

УСК-2000 – Державна геодезична референсна система координат;

БК – боєкомплект;

V. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
А. Знання своїх обов'язків та Статутів ЗСУ, інших НПА	А1. Здатність використовувати нормативні документи та дотримуватись безпечних умов праці у повсякденній діяльності у військових підрозділах	А.31. Статути ЗСУ та НПА, які регламентують посадові обов'язки. А.32. Наслідки неналежного виконання обов'язків	А1.УН1. Виконувати вимоги статутів ЗСУ та НПА	А.К1. Володіти державною мовою А.К1. Спілкуватись з професійних питань усно та письмово	А.В1. Дотримуватись заходів безпеки у повсякденній діяльності А.В2. Дотримуватись НПА щодо ведення документації.
Предмети та засоби праці: Статути ЗСУ, інші НПА які регламентують обов'язки					
Б. Безпечне поводження зі стрілецькою зброєю та боєприпасами	Б1. Здатність дотримуватись індивідуальних заходів безпеки	Б1.31. Призначення, модифікації, склад, тактико-технічні характеристики, принцип дії стрілецької зброї та боєприпасів Б1.32. Порядок заряджання та розряджання стрілецької зброї	Б1.УН1. Безпечно зарядити стрілецьку зброю Б1.УН2. Безпечно розрядити стрілецьку зброю	Б1.К1. Доповісти про зарядженість стрілецької зброї Б1.К2. Доповісти про розряджання стрілецької зброї	Б1.В1. Дотримуватись заходів безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
	Б2. Здатність 'розібрати та зібрати стрілецьку зброю	Б2.31. Послідовність розбирання стрілецької зброї Б2.32. Послідовність збирання стрілецької зброї Б2.33. Функціональний тест технічної справності стрілецької зброї	Б2.У1. Розібрати стрілецьку зброю Б2.У2. Зібрати стрілецьку зброю		Б2.В1. Провести контроль збирання стрілецької зброї
	Б3. Здатність зарядити та розрядити стрілецьку зброю	Б3.31. Правильність перевірки справності магазину, його спорядження набоями та приєднання (від'єднання) Б3.32. Тактико технічні характеристики зброї та прицільних пристроїв	Б3.У1. Привести стрілецьку зброю у бойову готовність. Б3.У2. Налаштувати прицільні пристрої для стрільби	Б3.К1. Доповісти про зарядженість стрілецької зброї Б3.К2. Доповісти про розрядження стрілецької зброї	Б3.В1. Перевірити справність магазину, правильність його спорядження та приєднання (від'єднання) Б3.В2. Техніка швидкісної заміни магазинів

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
	Б4. Здатність влучно вести вогонь по нерухомим та рухомим цілям, цілям що з'являються, малорозмірним цілям	Б4.31. Правильність вибору прицілу до точки прицілювання, вміння брати випередження, режиму вогню	Б4.У1. Вміти вражати цілі з першого пострілу (черги), корегувати вогонь	Б4.К1. Доповідати про виявлення та ураження цілі	Б4.В1. Техніка влучної та швидкої стрільби
	Б5. Здатність усунути затримки при стрільбі	Б5.31. Визначення причин виникнення затримок при стрільбі. Б5.32. Порядок усунення затримок при стрільбі	Б5.У1. Усунути затримку, коли затвор у передньому положенні. Б5.У2. Усунути затримку, коли затвор частково в передньому положенні. Б4.У3. Усунути затримку, коли затвор у задньому положенні.	Б5.К1. Повідомити вголос про затримку стрілецької зброї та її усунення	Б5.В1. Самостійно, з дотриманням заходів безпеки усунути затримки при стрільбі
	Б6. Метати ручні гранати	Б6.31. Призначення, загальна будова і класифікація ручних гранат і запалів до них	Б6.У1. Прийоми та способи метання гранати	Б6.К1. Повідомити підрозділ (напарника)	Б6.В.1. Самостійно, з дотриманням заходів безпеки підготувати гранату до метання

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
		Б6. 32. Вимоги заходів безпеки під час поводження з ручними гранатами	Б6.У2. Практичне виконання метання гранати	про готовність до метання гранати	Б6.В.2. Метати ручні гранати з дотриманням заходів безпеки
		Б6. 33. Підготовка гранат до метання	Б6.У3. Виконання заходів безпеки під час поводження з ручними гранатами		
		Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Стрілецька зброя, боєприпаси, НПА які регламентують дотримання техніки безпеки			
В. Підготовка до стрільби	В1.К1 Здатність обслуговувати стрілецьку зброю	В1.31. Призначення, модифікації, склад, тактико-технічні характеристики, принцип дії стрілецької зброї	В1.У1. Відрізнати стрілецьку зброю за зовнішнім виглядом	В1.К1. Уміння доповісти про готовність до стрільби	В1.В1. Самостійно підібрати стрілецьку зброю та боєприпаси відповідно до поставленого завдання
		В1.32. Вимоги до стрілецької зброї	В1.У2. Відрізнати боєприпаси за зовнішнім виглядом		В2.В1. Дотримуватись регламенту обслуговування стрілецької зброї
		В2.33. Поняття регламентного обслуговування стрілецької зброї та його періодичність.	В2.У3. Провести обслуговування стрілецької зброї відповідно до регламенту		

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
		В2.4. Послідовність та порядок чищення та змащення стрілецької зброї			
	В4. Військова комунікація	В4.31. Вертикальна та горизонтальна комунікація	В4.У1. Порядок роботи вертикальної та горизонтальної військової комунікації та вирішення перешкод (проблем), які можуть виникнути	В4.К1. Вміння приймати та дублювати команди, правильно їх виконувати	В4.В1. Самостійно здійснювати вертикальну та горизонтальну комунікацію
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Стрілецька зброя, інструменти для обслуговування стрілецької зброї, боеприпаси до стрілецької зброї, НПА які регламентують дотримання техніки безпеки				
Г. Порядок орієнтування на місцевості і переміщення на полі бою	Г1. Способи орієнтування на місцевості	Г1.31. Топографічні карти, аеро-фотознімки, схеми	Г1.У1. Способи орієнтування на місцевості з картою та без	Г1.К1. Застосовувати професійну лексику та позначення під час комплексу заходів орієнтування на	Г1.В1. Самостійно здійснювати комплекс заходів орієнтування на місцевості

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
		Г1.32. Порядок читання карти Г1.33. Умовні (тактичні) знаки та рельєф Г1.34. Визначення сторін горизонту вдень: за компасом, за Сонцем, за Сонцем і годинником Г1.35. Прості способи визначення відстаней. Розрахункові способи визначення відстаней	Г1.У2. Порядок визначення орієнтирів, на місцеві предмети Г1.У3. Порядок визначення свого місцезнаходження на місцевості. Виміряти відстані між точками на карті, враховуючи масштаб карти Г1.У4. Особливості орієнтування за картою, визначення координат цілей (об'єктів) по карті (аеро-, фотознімку), нанесення об'єктів (цілей) на карту (аеро-, фотознімок, схему) Г1.У5. Креслення схем без карти	місцевості і інформування суміжних підрозділів	Г1.В2. Брати участь у написанні маршрутної карти, с схеми в складі підрозділу

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
			Г1.У6. Прості способи визначення відстаней: окомірно; кроками; за кутовими (лінійними) розмірами предметів Г1.У7. Використовувати сучасні технології та додатки для орієнтування на місцевості		Г1.В7. Самостійно здійснювати комплекс заходів орієнтування на місцевості за допомогою електронних пристроїв та додатків
	Г2. Переміщення на полі бою	Г2.31. Пересування в бою різними способами на різних видах місцевості Г2.32. Вибір та заняття вогневої позиції (місця для стрільби, ям, канав, пагорбів, дерев та інших місцевих предметів	Г2.У1. Пересуватись на полі бою враховуючи способи прихованої діяльності (маскування позиції (об'єктів), особового складу та озброєння Г2.У2. Вибирати, займати та обладнувати вогневі позиції (місця для	Г1.К1. Повідомити підрозділ (напарника) про пересування на полі бою, здійснювати прикриття вогнем пересування інших військовослужбовців	Г2.В1. Приховано пересуватись до позиції у складі групи

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
		Г2.33. Здатність безпечно відійти з позиції після виконання завдання	стрільби) з використанням природних масок, видових та маскувальних властивостей місцевості при маскуванні об'єктів (ям, канав, пагорбів, дерев та інших місцевих предметів) Г2.У3. Здійснювати приховану діяльність (маскування оборонних споруд, траншей та ходів сполучення, особового складу та озброєння, порядок використання табельних (штатних) засобів маскування, підручних засобів та аерозолів, використання цивільного одягу		

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
			(порушення звичаїв ведення війни Додатковий протокол I до Женевських конвенцій 12.08.1949, ст. 37 п. С), заборона використання стільникових телефонів, тощо) Г2.У4. Дотримуватись особливостей маскуванню та маскувальної дисципліни в характерні для пори року		
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Компас, годинник, топографічні карти, аеро- фотознімки, схеми.				

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
Г. Тактична медицина	Г1. Надання першої домедичної допомоги (самодопомоги)	Г1.31. Алгоритм MARCH	Г1.У1. Проведення огляду постраждалого за алгоритмом MARCH	Г1.К1. Надання психологічної підтримки пораненому	Г1.В2. Надавати першу домедичну допомогу
			Г1.У2. Накладання турнікету	Г1.К2. Повідомити підрозділ, бойового медика (напарника) про	Д1.В2. Дотримуватись особистих заходів безпеки під час надання першої домедичної допомоги
			Г1.У3. Тампонування поранень		
			Г1.У4. Накладання тиснучих пов'язок		
			Г1.У5. Відновлення прохідності дихальних шляхів		
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): Укомплектована аптечка надання першої домедичної допомоги, навчальні відеоматеріали.					
Д. Інженерна підготовка	Д1. Порядок та особливості вибору місця позицій для стрільби з урахуванням тактичної обстановки	Д1.31. Особливості вибору місця обладнання позицій з дотриманням специфіки маскування від БПЛА усіх типів та від снайперського вогню	Д1.У1. Приховано пересуватись на місцевості	Д1.К1. Комунікація з підрозділами (напарником)	Д1. В1. Діяти у складі групи

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
	(різноманітної місцевості)				
	Д2. Мінна безпека	Д2.32. Будова, тактико-технічні характеристики та принцип дії протитанкових та протипіхотних мін	Д3.У1 Долати інженерні, мінно-вибухові загородження	Д3.К1. Комунікація з підрозділами (напарником)	Ж1.В1.Дотримуватись правил мінної безпеки
	Д3. Основи РЕБ та застосування БпЛА	Д3.33. Основи кібербезпеки	Д3.У2.Застосовувати засоби окопного РЕБ на рівні користувача	Д3.У3. Комунікація з підрозділами (напарником)	Д3. Дотримуватись правил кібербезпеки
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Стрілецька зброя, боєприпаси до стрілецької зброї, мала піхотна лопата, велика саперна лопата, засоби маскування (маскувальна сітка, тощо).				
Е. Виконання бойових завдань	Е1.А1. Здатність застосовувати тактику дій у складі групи	Е1.31. Завдання групи в різних видах бою	Е1.У1. Скритно висуватись на вогневу позицію Е1.У2. Діяти в різних видах бою в складі групи Е1.У3. Використання колективної зброї	Е1.К1. Доповідати про свій стан, стан озброєння, наявність БК, зокрема при розході 0,5 БК та 0,75 БК	Е1. В1. Діяти у складі групи Е1. В2. Управління вогнем
	Е1.А2. Здатність здійснювати управління вогнем	Е3.31. Порядок організації системи вогню	Е3.У1. Здійснювати розвідку цілей		

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
		Е3.32. Організація спостереження за полем бою Е3.33. Порядок постановки вогневих завдань Е3.34. Порядок управління вогнем у ході бою	Е3.У2. Здійснювати цілевказання Е3.У3. Здійснювати спостереження за результатами вогню Е3.У4. Здійснювати перенос вогню Е3.У5. Здійснювати контроль за витратою боєприпасів		
	Е1.А3. Причини потрапляння в полон	Е1.31. Психологічна самодопомога собі та побратимам	Е1.У1. Психологічна стійкість у полоні Е1.У2. Виявляти та критично сприймати дезінформацію та маніпуляцію	Е1.К2. Застосовувати різні способи комунікації	Е1.В1. Виживання в полоні
Є. Зв'язок та комунікація	Є1.А1. Здатність використовувати засоби зв'язку	Є1.31. Способи та порядок застосування зв'язку, вимоги до них	Є1.У1. Використовувати радіостанції тактичної ланки управління (різних типів) УКХ діапазону	Є1.К1. Комунікація з підрозділами (абонент, кореспондент) Є1.К2. Застосовувати різні способи комунікації	Є1. В1. Діяти у складі групи

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
			Є1.У2. Використовувати телефонний апарат польовий (різних типів)		
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Радіостанція, телефонний апарат польовий, (та інші засоби зв'язку)				

VI. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)

Не регламентується.

VII. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1. Повне найменування розробника професійного стандарту

Командування Сухопутних військ Збройних Сил України.

2. Назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

Наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від _____.2025 № _____.

3. Реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок Національного агентства кваліфікацій до проєкту професійного стандарту «Стрілець» від _____.2025, схвалений рішенням Агентства від _____.2025 № _____ (відповідно до протоколу засідання Агентства від _____.2025 № _____).

4. Реквізити висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні про погодження проєкту професійного стандарту

Висновок професійної спілки працівників Збройних Сил України щодо погодження проєкту професійного стандарту «Стрілець» від _____.2025 № _____.

VIII. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

IX. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту

Березень 2028 року.